

KVALITETSVEILEDER

1. INNLEDNING

Veilederen er en del av Avtalen og skal være et hjelpemiddel for kommuner og avfallsselskap til å sikre riktig kvalitet på den kildesorterte plastemballasjen fra husholdninger. Veilederen beskriver kvalitetskrav, kontrollrutiner, og gir også råd om ulike tiltak som bør gjennomføres ovenfor husholdningene, egen virksomhet og underentreprenører.

Veilederen kan oppdateres i avtaleperioden, og eventuelle endringer vil bli kommunisert til Kommunen. Supplerende anbefalinger til kildesortering kan finnes på sortere.no.

1.1 BAKGRUNN FOR VEILEDEREN

Grønt Punkt Norge AS (GPN) tilbyr henting, transport og gjenvinning av definert kildesortert plastemballasje fra husholdninger. Vilårene er regulert gjennom Kommuneavtalen og kvalitetsveilederen.

Det er viktig at alle ledd i verdikjeden, fra husholdning til gjenvinning, sees i sammenheng og følges opp. For å oppnå best mulig materialgjenvinning og minimere transport- og behandlingskostnader er det viktig at plastemballasjen er riktig kildesortert, rent, levert løst i oppsamlingsenhet, og deretter tilstrekkelig ballet. Dette innebærer nødvendig og riktig informasjon til husholdningene via hjemmesider, informasjonsmateriell og merking på innsamlingsenheter, samt gode rutiner og systemer under innsamling, balling og lagring. Avvik fra kvalitetskravene vil kunne medføre problemer med eksporttillatelse, under selve transporten, samt i sorterings- og gjenvinningsprosessen.

Formålet med veilederen er å hjelpe kommuner og avfallsselskap i sitt kvalitetsarbeid ved å:

- beskrive kvalitetskrav
- foreslå kvalitetsrutiner og ulike tiltak
- beskrive system for kvalitetskontroll som gjennomføres av GPN ved kvalitetsrevisjoner og som selskapene kan utføre i egen regi

2 KVALITETSKRAV TIL PLASTEMBALLASJE FRA HUSHOLDNINGER

GPNs retursystem for plastemballasje gjelder for de fleste typer plastemballasje fra husholdninger: mykplast, hardplast og laminater med tillegg av inntil 10 % gjenvinnbare plastprodukter som ikke er emballasje, samt husholdningslignende plastemballasje fra skoler og barnehager. Ofte har emballasje merkesymboler for riktig kildesortering, og noen av disse er merket «sorteres som restavfall» og skal følgelig ikke inn i plastemballasjen. Ved tvil om sorteringsmåte anbefales sjekk på sortere.no.

Plastemballasje fra husholdninger inneholder erfaringsmessig noen typer emballasjeprodukter som av prosess tekniske årsaker ikke blir materialgjenvunnet, slik som vednett, stroppebånd og EPS (isopor). I tillegg kommer tilgriset plastemballasje som er uønsket, samt produkter som ikke er laget av plast. Disse produktene blir i denne sammenhengen derfor definert som forurensninger.

GPN tilbyr ved sin kommuneavtale at av innsamlet plastemballasje som inneholder mindre enn 10 % forurensning er målsettingen minst 70 % utsortert til materialgjenvinning.

2.1 FELLES KRAV FOR ALLE TYPER PLASTEMBALLASJE I GPNs ORDNINGER:

- a. Plastemballasjen skal ikke inneholde produktrester. Andre forurensninger er EPS (isopor), nett/vednett, stroppebånd, presenninger, klær, sko, tau, glass, papir, metall, jord, stein eller andre fremmedlegemer.
- b. Plastemballasjen skal ikke inneholde rester av farlig avfall, metaller eller annet som kan skade personer, miljø eller maskiner.

2.2 KVALITETSKRITERIER FRA AVTALEN:

Analysen av kildesortert plastemballasje fra norske kommuner viser at det er mulig og realistisk å komme under avtalemålet på 5 % forurensninger. Dette er derfor valgt som kvalitetsmål.

- a. Målet er mindre enn 5 % forurensninger i plastemballasjen.
- b. Ved forurensningsgrad over 5 % skal forbedringstiltak gjennomføres.
- c. Ved forurensningsgrad over 10 % gjøres avkorting i Grønt Punkt-støtte eller stans av leveranser inntil akseptabel kvalitet er oppnådd.
- d. Forurensninger i form av EPS (isopor), vedsekker og stroppebånd tillegges en vektfaktor på 4 ved beregning av forurensningsmengder.
- e. I tillegg til plastemballasje kan en leveranse inneholde andre gjenvinnbare plastprodukter med inntil 10 vektprosent.

2.3 NÆRINGS- OG HUSHOLDNINGSLIGNENDE PLAST OG PLASTPRODUKTER

Plastemballasje som etter forurensningsloven defineres å komme fra næringsaktører skal ikke inn i innsamlingsordningen fra husholdninger. Dette gjelder også plast fra gjenvinningsstasjoner (gjenbruksstasjoner/miljøstasjoner). Plastemballasje fra næringsliv skal gå til innsamlere GPN har egne avtaler med. Mer informasjon om innsamling av plastemballasje fra næringsliv finnes på GPNs hjemmeside.

GPN gir unntak for husholdningslignende plastemballasje fra skoler og barnehager for å bidra til bedre muligheter for kildesortering for barn og unge. Kommunene må ha særskilt fokus på å informere skoler og barnehager om kvalitetskravene, da erfaring tilsier at det forekommer mye tilgriset plast og andre forurensninger fra disse.

Det finnes en rekke gjenvinnbare plastprodukter som ikke er omfattet av produsentansvaret for emballasje. Dette er f.eks. leketøy, kjøkken- og hageredskaper. GPN mottar ikke finansiering for slike produkter, og kan derfor ikke fullt ut finansiere innsamlings- og gjenvinningsløsninger for disse. Dog er det etter ønske fra kommuner og myndigheter åpnet for at kommunene kan levere slikt i innsamlingsordningen for plastemballasje.

3 KRAV OG VEILEDNING TIL RIKTIG SORTERING

3.1 REN PLASTEMBALLASJE UTEN PRODUKTRESTER:

Det anbefales følgende grunnleggende budskap til husholdninger: «Når emballasjen er tom for produktrester kan du legge den i plastinnsamlingen».

Bruk sunn fornuft! Nødvendig skylling av plastemballasjen kan gjøres med kaldt vann. Hvis den likevel ikke lar seg rengjøre tilstrekkelig skal den kildesorteres som restavfall (evt. farlig avfall).

Hva er rent nok? Her er noen eksempler:

Forklaring på symbolene:

Ikke OK

For mye produktrester

OK

Litt produktrester, men godkjent

OK – bra!

Tom for produktrester

3.2 FØLGENDE INNGÅR SOM GODKJENT PLASTEMBALLASJE FRA HUSHOLDNINGER*):

*) Inkludert husholdningslignende plastemballasje fra skoler og barnehager.

Plastkategori	Eksempler	Kommentar	Bildeeksempler
Folie (emballasje)	<ul style="list-style-type: none"> • bæreposer og andre poser • bobleplast 	Kombinasjonsfolier (Poser og filmer) satt sammen av forskjellige materialer (plast/papir eller plast/aluminium/metallisert plast) hvor plast er det dominerende materialet og barrieren er over 5 µm anbefaler GPN at kildesorteres som restavfall. Det blir likevel ikke gjort fratrukk for dette i kvalitetsrevisjoner.	
Hardplast (emballasje)	<ul style="list-style-type: none"> • flasker og kanner <ul style="list-style-type: none"> ○ vaskemidler, drikke, etc. • potter og brett <ul style="list-style-type: none"> ○ blomster, frukt, grønt, kjøtt, etc. • beger <ul style="list-style-type: none"> ○ yoghurt, rømme, etc. 	Unntatt norske panteflasker (egen innsamlingsordning).	
Faremerket plastemballasje	Emballasje for: <ul style="list-style-type: none"> • klor • salmiakk • tennvæske • spylervæske • olje • maling • etc. 	Må leveres tom (drypptørr) og uten kork/lokk. I motsatt fall skal emballasjen leveres til mottak for farlig avfall. Se også punkt 3.4.	
Plastprodukter (ikke-emballasje)	<ul style="list-style-type: none"> • leker (ikke-elektroniske) • boller, tallerkener og kopper • engangsbestikk- og servise • plastsekker • bøtter • matbokser • oppbevaringsbokser • bygningsfolie (vindspærre/fuktsperre) • kleshengere • etc. 	Skal være gjenvinnbare enheter av plast under 20 liter som uten oppdeling kan plasseres i pose/sekk.	

3.3 FØLGENDE REGNES SOM FORURENSNINGER OG SKAL IKKE LEVERES SOM PLASTEMBALLASJE.

Avfallstype	Beskrivelse og eksempler	Veiledning
Tilgriset, eller forurenset emballasje	Inneholdende: matrester, farlig og ufarlig væske/produktrester, blodsøl, medisinsk avfall, osv.	Hvis det ikke er mulig å få emballasjen tilstrekkelig ren, skal hele enheten kastes i restavfallet, eller i system for farlig avfall.
Næringslivsemballasje	Plastfolie, landbruksplast eller annen plastemballasje som oppstår i næringslivet	Leveres til innsamler for slik emballasje. Noen kommuner har organisert innsamling fra næringsliv gjennom egne selskap som Retura, osv. Ta kontakt med GPN ved spørsmål om innsamlingsordningen.
Uønsket plastemballasje*)	<ul style="list-style-type: none"> • EPS (isopor) • Vednett og andre plastnett • Stroppebånd 	<p>Det skal kommuniseres til husholdninger at dette ikke skal leveres i innsamlingsløsningen for plastemballasje fra husholdning, men som restavfall eller på gjenvinningsstasjon.</p> <p>*) Blir tillagt en vektfaktor på 4 ved beregning forurensning ved revisjoner.</p>
Plast som ikke er emballasje og som heller ikke er akseptert som «gjenvinnbare plastprodukter inntil 10 vektprosent». *)	<ul style="list-style-type: none"> • Større plastprodukter enn 20 liter • Presenninger • Klær og sko i plast eller gummi • Sykkeldekk- og slanger • Hagemøbler og hageslanger • Skumplast / skumgummi • Tau, snorer og elektriske ledninger • Kaffekapsler • Badebasseng og badebatter • Trampoliner • Juletrær • Bleier • Kassetter/VHS • Medisinske artikler • Bærenett som er forsterket med annet enn plast 	Leveres i returordning for slikt, eller i restavfallet etter Kommunens anvisning.
Ikke-plast	<ul style="list-style-type: none"> • Matavfall • Papp og papir • Tekstiler • Glass • Metall • Trevirke • Stein/grus • EE-avfall 	Leveres i returordning for slikt, eller i restavfallet.
Faremerket emballasje	Se punkt 3.4 for detaljer.	

3.4 PLASTEMBALLASJE FOR KJEMIKALIER OG FARLIGE STOFFER

Spesielle regler gjelder for faremerket plastemballasje:

Faremerking	Eksempler	Levering/avsetning
 ETSENDE BRANNFARLIG Advarsel HELSEFARE MILJØFARE KRONISK HELSEFARE Advarsel	<ul style="list-style-type: none"> • Spyleveskekanner • Tennvæskeskanner • Klorflasker • Salmiakflasker 	<p>Kan leveres sammen med ordinær innsamlingsordning. Må leveres tom (drypptørr) og uten kork/lokk.</p> <p>I motsatt fall skal emballasjen leveres til mottak for farlig avfall.</p>
 AKUTT GIFTIG OKSIDERENDE GASS UNDER TRYKK EKSPLOSJONS- FARLIG KRONISK HELSEFARE Fare BRANNFARLIG Fare	<p>All emballasje med disse faremerkene.</p>	<p>Leveres <u>mottak for farlig avfall</u>.</p>